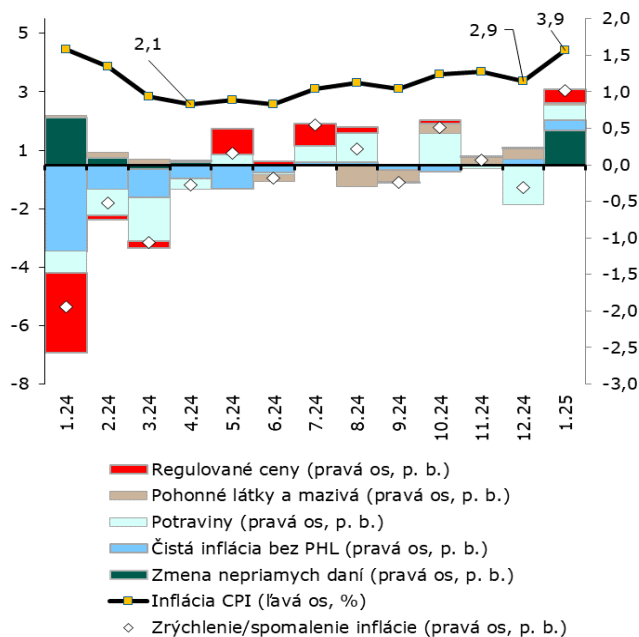

Za zrýchlením inflácie boli najmä dane a potraviny

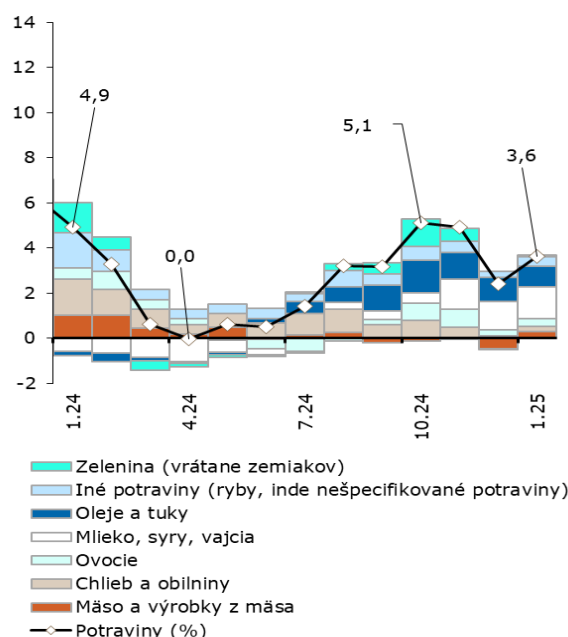
Cenová hladina v januári 2025 vzrástla o 1,7 %. Prispel k tomu rast nepriamych a spotrebných daní, ceny potravín a nepremietnutie nižších daní v cenách služieb. Medziročne boli ceny vyššie o 3,9 % (graf 1), čo bolo podľa našich predpokladov zo zimnej predikcie.

Graf 1: Štruktúra zrýchlenia / spomalenia inflácie CPI (medziročná zmena v %, príspevky k zrýchleniu / spomaleniu v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Graf 2: Vývoj cien potravín bez daní (medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Príspevok zmeny nepriamych a spotrebných daní odhadujeme na 0,7 p. b. k inflácii CPI. Pritom zmeny DPH prispeli 0,45 p. b. a spotrebná daň na cukor 0,24 p. b.

Ceny potravín aj po očistení o vplyv zmeny daní v januári zrýchlili tempo medziročného rastu. DPH pri cenách potravín klesla a spotrebné dane (na cukor) rástli. Medziročne rastú najmä ceny výrobkov z mlieka a vajec, olejov a tukov (graf 2).

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku meny, štatistiky a výskumu (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici ÚMS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Zrýchliła aj čistá inflácia bez pohonných látok. Ťahali ju najmä ceny služieb. Rástli najmä ceny stravovacích služieb, reštaurácii a ubytovania (graf 3). **Ceny všetkých položiek trhových služieb, ktorým bola znížená DPH, rástli.** Zníženie DPH sa nepremietlo do poklesu ich cien. Pri tovaroch bol vývoj opačný a nepozorujeme zatiaľ prenos zvýšenej DPH do cien tovarov. Proti pôsobí vysoko konkurenčné prostredie a slabnúci dopyt.

V regulovaných cenách sa premietlo zvýšenie DPH pri plyne a prenos zvýšených nákladov z predchádzajúceho obdobia do spotrebiteľských cien. Rástli najmä ceny poštových služieb, cestovné autobusmi aj vlakom, odvozu odpadu. Tieto ceny sa menia zväčša len raz ročne, preto došlo k výraznejšiemu nárastu.

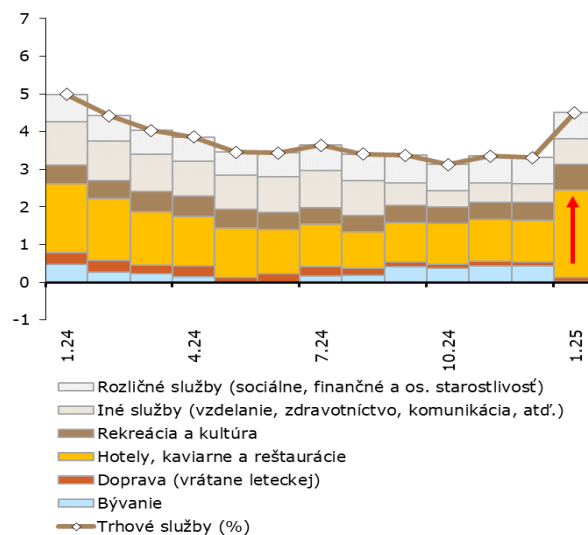
Tab. 1: Top 10 položiek, ktoré najviac prispeli k rastu cien oproti decembru 2024 (medzimesečná zmena v %, príspevky k HICP v p. b.)

	Nárast cien oproti decembru 2024 v %	Príspevok k medzimesečnej inflácii v p. b.
OBED V ZÁVODNOM STRAVOVANÍ	8,0	0,12
ČERSTVÉ ALEBO CHLADENÉ OVOCIE	7,3	0,08
VÍNO	10,8	0,08
ZELENINA OKREM HLUZOVÍN	8,5	0,08
DENNÉ OBEDOVÉ MENU	6,2	0,05
DESTILÁTY	4,5	0,05
KEBAB V ŽEMLI	7,3	0,04
HYDINA	4,1	0,04
SYRY A TVAROHY	2,6	0,04
BENZÍN AUTOMOBILOVÝ 95 OKTÁNOVÝ	2,1	0,04

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Poznámka: Výpočty očistené o zmeny daní.

Graf 3: Vývoj cien trhových služieb bez daní (medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Branislav Karmažin

info@nbs.sk